

TÜREV ÜRÜNLER TANITIM KİTAPÇIĞI

Türev Ürün Nedir? Ne için Kullanılır?

- Spot piyasa ürünleri baz alınarak geliştirilen finansal ürünlere **Türev Ürünler**, türev ürünlerin türetildiği finansal ürünlere ise **dayanak varlık** adı verilmektedir.
- Türev ürünler, piyasadaki faiz/kur hareketlerine karşı riskten korunma sağlamak (hedging) amaçlı kullanılabileceği gibi, piyasa hareketlerinden kazanç sağlamak amacıyla da (spekülatif) kullanılabilmektedir.
- Spot piyasalarda ödeme ve ürün teslimatı en fazla 2 iş günü içerisinde gerçekleştirilir.
- Vadeli işlemler ve türev piyasalarında ödeme ve teslimat ileriki bir tarihte belirli şartlara bağlı olarak yapılmaktadır.

Türk Eximbank Tarafından Sunulan Türev Ürünler

- Forward (Vadeli Alım/Satım)
- Para Swapı (FX Swap)
- Vanilya Opsiyon İşlemleri
 - Alım (Call) / Satım (Put) Hakkı Alım İşlemi
 - Alım (Call) / Satım (Put) Hakkı Satım İşlemi
- Opsiyon Stratejileri
 - Risk Reversal (Zero-Cost)
 - Asimetrik Forward (Zero-Cost)
 - Ortalama Forward (Zero-Cost)
- Faiz Swapı (IRS)
- Çapraz Para Swapı (XCCY)

Forward (Vadeli Alım/Satım) Sözleşmeleri

- İhracatçının önceden belirlenmiş tutarda dövizini belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat üzerinden aldığı/sattığı vadeli döviz alım/satım işlemleridir.

Avantajları:

- İleri bir vadede kuru sabitleme imkanı sunarak, döviz kuru oynaklığına karşı koruma sağlar,
- Prim ödemesi yoktur, teminat karşılığında işlem yapılır.

Riskleri:

- Vadede vazgeçme hakkı yoktur.
- Vadede gerçekleşen kur seviyesine göre zarar söz konusu olabilmektedir.

Forward Alım Sözleşmesi

100.000 USD tutarındaki ithalat ödemesini/kredi yükümlülüğünü kur riskine karşı korumak isteyen ihracatçı cari kur 7,7800 USD/TL iken Türk Eximbank ile 3 ay vadeli 7,9900 forward kurundan vadeli döviz alım sözleşmesi yapar.

Vade sonunda piyasadaki kurdan bağımsız olarak 7,9900'dan döviz alımı yapar.

İşlem Günü

Cari Kur: 7,7800 USD/TL
100.000 USD vadeli ithalat yapıldı,
ödemesi 3 ay sonra olacak.

Kur riskini yönetmek için ne
yapılabilir?

FORWARD

3 Ay Sonra (Vadede)

7,9900'dan döviz satar

7,9900'dan döviz alır

*Örnek forward (vadeli) döviz kurları, piyasadaki cari faiz farkları üzerinden hesaplanmaktadır. İleriye dönük tahmin ya da beklenti olmayıp, yatırım tavsiyesi değildir.

Forward Satım Sözleşmesi

İhracatçı 100.000 USD tutarındaki ihracat alacağını kur riskine karşı korumak için cari kur 7,7600 USD/TL iken Türk Eximbank ile 3 ay vadeli 7,9600 forward kurundan vadeli döviz satım sözleşmesi yapar.

Vade sonunda piyasadaki kurdan bağımsız olarak 7,9600'dan dövizini TL'ye döner.

İşlem Günü

Cari Kur: 7,7600 USD/TL
100.000 USD ihracat yapıldı,
bedeli 3 ay sonra gelecek.

Kur riskini yönetmek için ne
yapılabilir?

FORWARD

3 Ay Sonra (Vadede)

7,9600'dan dövizini TL'ye döner

7,9600'dan dövizini bozar

*Örnek forward (vadeli) döviz kurları, piyasadaki cari faiz farkları üzerinden hesaplanmaktadır. İleriye dönük tahmin ya da beklenti olmayıp, yatırım tavsiyesi değildir.

Para Swapı Sözleşmeleri

- İhracatçı ile Bankanın önceden anlaştıkları kurlarla, iki farklı döviz tutarını; işlemin yapıldığı tarihte takas ettikleri, işlemin vade tarihinde ise ilgili para birimlerini anlaştıkları kur ve şartlarda geri takas ettikleri işlemlerdir. İşlemden faiz oranları dikkate alınmaktadır.

Avantajları:

- Aktif ve pasifindeki döviz cinsi uyumsuzluğundan kaynaklı riski azaltabilir,
- Piyasa koşullarına bağlı olarak, daha düşük faizli borçlanma imkanı verebilir,
- Daha yüksek faizli dövizden para kazanabilmek için kullanılabilir.
- Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.
- Herhangi bir pozisyon riskine girmeden ihtiyaç duyulan farklı bir döviz cinsinden borçlanma imkanı sağlar.

Para Swapı Sözleşmesi

İşlem Gününde

Anapara Tutarı : 1.000.000 USD

Cari USD Satış Kuru: 7,7800

1 mio USD ihtiyacı olan ihracatçı, TL kredi kullanıp para swapı ile USD yaratabilir.

3 Ay Sonra (Vadede)

Vade Tarihi : 31.12.2020 (90 gün)

Swap Point: 1.800

Swap Kuru: 7,9600

Swap kuru ile cari kur arasındaki fark kadar kar elde edeceği için kredi maliyetini düşürmüş olur.

Eximbank işlem günü 7,7800'den USD satar,
vadede 7,9600'dan geri alır.

İhracatçı işlem günü 7,7800'den USD alır,
vadede 7,9600'dan geri satar.

Opsiyon Alım Sözleşmeleri

- İhracatçının önceden belirlenmiş dövizini belirli bir vadede, önceden belirlenen kullanım fiyatı üzerinden satma/alma hakkını, ödediği prim karşılığında satın aldığı işlemlerdir.

Avantajları:

- Döviz kuru oynaklığına karşı koruma sağlar,
- Teminatsız işlem yapılmaktadır,
- Kurdaki aleyhte değişikliklerden etkilenmez,
 - İşlem zararda ise vadede vazgeçme hakkı vardır.

Riskleri:

- Ödenen prim kadar risk vardır.

Call Opsiyonu Alım Sözleşmesi

(Döviz Alma Hakkı Alımı)

İşlem Gününde

Cari Kur : 7,7800 USD/TL

3 ay sonra 100.000 USD tutarında ithalat ödemesi var.

Kendi belirlemiş olduğu kullanım fiyatı 7,9900 olan bir döviz alma hakkı satın alarak %4,00 prim öder.

$(100.000 \text{ USD} * \%4,00 = 4.000 \text{ USD})$

3 Ay Sonra (Vadede)

✓ Piyasada kur **7,5000 olursa;**

İhracatçı opsiyon hakkını kullanmaz.

İhracatçının zararı sadece ödediği prim tutarı olan 4.000 USD (31.120 TL) ile sınırlıdır.

✓ Piyasada kur **8,5000 olursa;**

İhracatçı opsiyondan doğan hakkını kullanır.

Dövizini 7,9900'dan Eximbank'tan satın alır.

$(8,5000-7,9900)*100.000-31.120 =19.880 \text{ TL}$, başlangıçta ödediği prim dahil, net kar elde etmiş olur.

Put Opsiyonu Alım Sözleşmesi

(Döviz Satma Hakkı Alımı)

İşlem Gününde

Cari Kur : 7,7600 USD/TL

3 ay vadeli 100.000 USD tutarında mal ihraç eder.

Vade sonu alacağının değerini korumak için, kendi belirlemiş olduğu kullanım fiyatı 7,9600 olan bir döviz satım hakkı satın alarak %4,00 prim öder.

$(100.000 \text{ USD} * \%4,00 = 4.000 \text{ USD})$

3 Ay Sonra (Vadede)

✓ Piyasada kur **8,0000 olursa;**

İhracatçı opsiyon hakkını kullanmaz.

İhracatçının zararı sadece ödediği prim tutarı olan 4.000 USD (31.040 TL) ile sınırlıdır.

✓ Piyasada kur USD/TL **7,2000 olursa;**

İhracatçı opsiyondan doğan hakkını kullanır.

Dövizini 7,9600'dan Eximbank'a satar.

$(7,9600 - 7,2000) * 100.000 - 31.040 = 44.960 \text{ TL}$, başlangıçta ödediği prim dahil, net kar elde etmiş olur.

Opsiyon Satım Sözleşmeleri

- İhracatçılarımız kur riskinden korunmak için opsiyon satın alabilecekleri gibi, opsiyon primi elde etmek için Bankamıza opsiyon satışı yapabilmektedir.
- Herhangi bir para cinsini, belirli bir vadede, müşterinin belirlemiş olduğu bir kur seviyesinden alma/satma hakkını bankaya satarak, karşılığında bankanın müşteriye prim ödemesi yaptığı işlemlerdir.

Avantajları:

- Kur riski alarak prim kadar getiri sağlar,
- Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.

Riskleri:

- Vade sonunda Banka hak sahibi olduğu için opsiyonu kullanmak isterse, ihracatçının sözleşmeden cayma hakkı yoktur,
- Anapara garantisi yoktur (Teorik olarak zarar sınırsızdır).

Call Opsiyonu Satım Sözleşmesi

(Döviz Alma Hakkı Satım Sözleşmesi)

İşlem Gününde

Cari Kur : 7,7800 USD/TL

Piyasada kurların düşeceğini bekleyen ihracatçı, opsiyon işleminden gelir sağlayabilmek için,

kendi belirlemiş olduğu kullanım fiyatı 7,9900 USD/TL olan bir döviz alım hakkı satarak karşılığında %3,50 prim tahsil eder.

(100.000 USD * %3,50 = 3.500 USD)

3 Ay Sonra (Vadede)

✓ Piyasada kur USD/TL 7,5000 olursa;

Banka opsiyon hakkını kullanmaz.

İhracatçı prim tutarı olan 3.500 USD (27.230 TL) gelir elde etmiş olur.

✓ Piyasada kur USD/TL 8,3000 olursa;

Banka hak sahibi sıfatıyla opsiyondan doğan hakkını kullanır. İhracatçı 7,9900'ten Bankaya döviz satar.

$(7,9900 - 8,3000) * 100.000 + 27.230 = -3.770$
TL zarar eder.

Put Opsiyonu Satım Sözleşmesi (Döviz Satma Hakkı Satım Sözleşmesi)

İşlem Gününde

Cari Kur : 7,7600 USD/TL

Piyasada kurların yükseleceği bekleyen ihracatçı, opsiyon işleminden gelir sağlayabilmek için,

kendi belirlemiş olduğu kullanım fiyatı 7,9600 USD/TL olan bir döviz satım hakkı satarak karşılığında %3,50 prim tahsil eder.

(100.000 USD * %3,50 = 3.500 USD)

3 Ay Sonra (Vadede)

✓ Piyasada kur USD/TL **8,2000** olursa;
Banka opsiyon hakkını kullanmaz.

İhracatçı prim tutarı olan 3.500 USD (27.160 TL) gelir elde etmiş olur.

✓ Piyasada kur USD/TL **7,5000** olursa;

Banka hak sahibi sıfatıyla opsiyondan doğan hakkını kullanır. İhracatçı Banka'nın dövizini 7,9600'dan TL'ye döner. $(7,5000 - 7,9600) * 100.000 + 27.160 = -18.840$ TL zarar eder.

Risk Reversal (Zero-Cost) Sözleşmesi

- Kurun belirli bir seviyenin altına düşeceği/yükseleceği beklentisi ile pozisyonunun değerini korumak veya zarar önlemek amacıyla kullanılabilir.
- Aynı kur seviyesinden biri alım biri satım olmak üzere 2 ayrı opsiyon işleminden oluşur.

Avantajları:

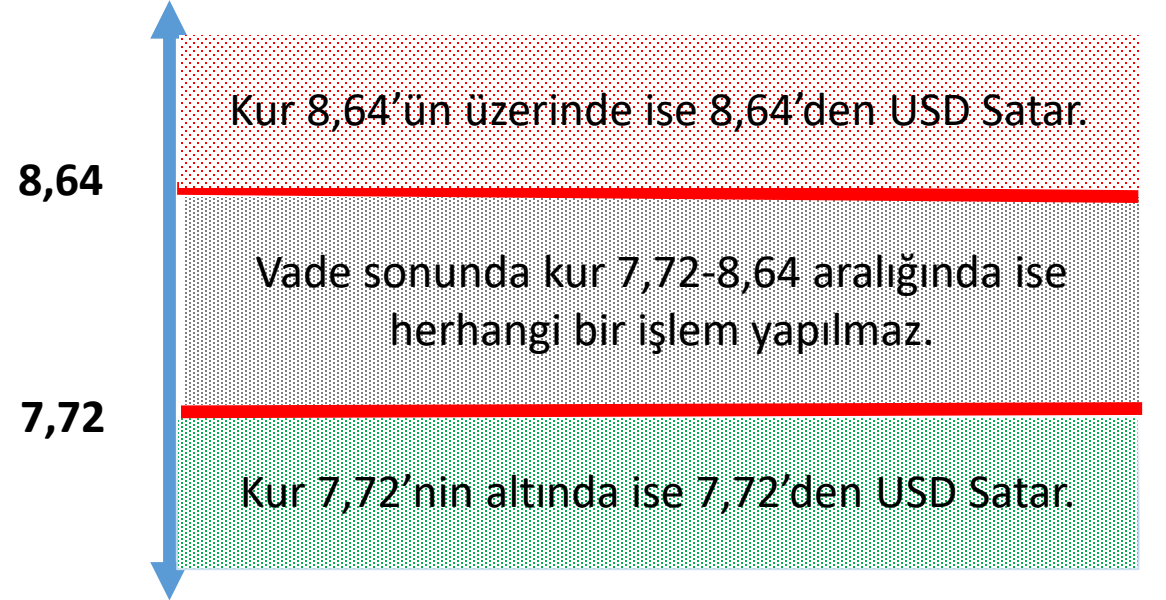
- Döviz kuru oynaklığına karşı belirli oranda koruma sağlar.
- Komisyon ve prim ödemesi yoktur. Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.

Riskleri:

- Vade sonunda kurun belirlenen bant üzerinde kalması durumunda, piyasa koşullarından daha düşük/yüksek kurdan işlem yapmak zorunda kalır.

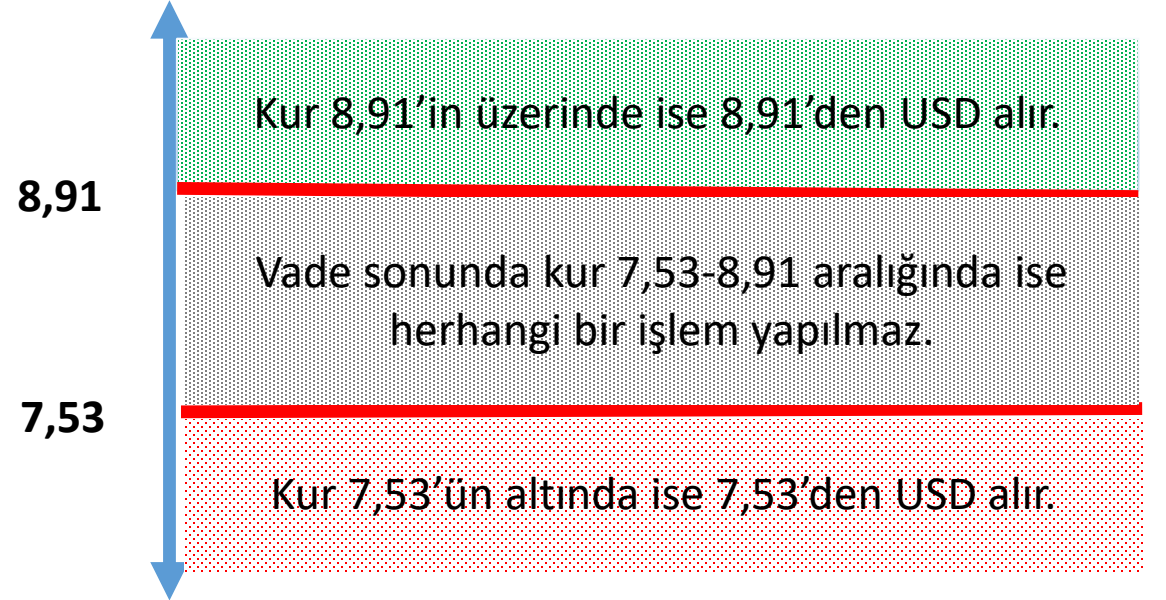
Risk Reversal (Zero-Cost) Sözleşmesi Döviz Satım

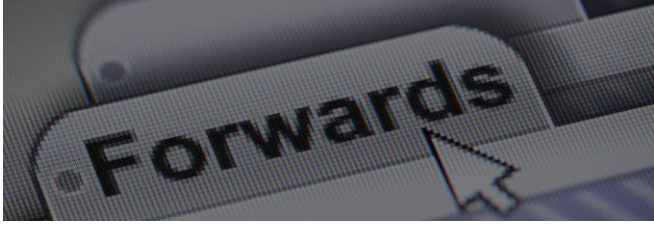
- İhracatçı, kurun belirli bir seviyenin altına düşeceği beklentisi ile ihracat bedelinin değerini korumak için döviz satım (PUT) hakkı satın alır. Opsiyon primini finanse edebilmek (prim getirisi) için ise aynı vadede döviz alım (CALL) hakkı satar.
- İşlem Gününde; cari kur 7,7600 iken 3 ay vadeli 7,7200 hedef fiyatlı döviz satım (PUT) hakkı alır; 8,6400 hedef fiyatlı döviz alım (CALL) hakkı satar.
Vade sonu geldiğinde;
 - Piyasadaki kur alt hedef seviyesinin altında kalırsa ihracatçı PUT opsiyonundan doğan döviz satım hakkını kullanır ve 7,7200 hedef seviyesinden USD satar.
 - Piyasadaki kur üst hedef seviyesinin üzerinde kalırsa, banka CALL opsiyonundan doğan döviz alım hakkını kullanır; ihracatçı 8,6400'ten USD satar.
- **Kurdaki düşüşe karşı koruma sağlarken, kurun yukarı hareketinde piyasaya göre düşük kurdan döviz satım riski vardır.**

Risk Reversal (Zero-Cost) Sözleşmesi Döviz Alım

- İhracatçı, kurun belirli bir seviyenin üzerine çıkacağı beklentisi ile ithalat ödemesinin değerini korumak için **döviz alım (CALL) hakkı satın alır**. Opsiyon primini finanse edebilmek (prim getirisi) için ise aynı vadede **döviz satım (PUT) hakkı satar**.
- İşlem gününde cari kur 7,7600 iken 3 ay vadeli 7,5300 hedef fiyatlı döviz satım (PUT) hakkı satar; 8,9100 hedef fiyatlı döviz alım (CALL) hakkı alır.
Vade sonu geldiğinde;
 - Piyasadaki kur alt hedef seviyesinin altında kalırsa banka PUT opsiyonundan doğan döviz satım hakkını kullanır; ihracatçı 7,5300 hedef seviyesinden USD alır.
 - Piyasadaki kur üst hedef seviyesinin üzerinde kalırsa, ihracatçı CALL opsiyonundan doğan hakkını kullanır 8,9100'den USD alır.
- **Kurdaki yükselişe karşı koruma sağlarken, kurun aşağı yönlü hareketlerinde piyasaya göre yüksek kurdan döviz alım riski vardır.**

Asimetrik Forward (Zero-Cost) Sözleşmesi

- Standart forward işleminden farklı olarak, kaldıraç seviyesine göre ihracatçıya normal forward kurundan daha avantajlı bir seviyeden işlem yapma imkanı sunar.
- Vade sonunda, anlaşma kuru avantajlı ise anlaşma tutarı kadar işlem yapılır. Piyasadaki kur avantajlı ise kaldıraçlı tutar kadar işlem yapılır.
 - Avantajları:
 - Forward kur seviyesi iyileştirilerek daha avantajlı kur sunulmaktadır,
 - Komisyon ve prim ödemesi yoktur. Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.
 - Riskleri:
 - Piyasadaki şartların aleyhte geliştiği durumda, kaldıraç yoluyla zarar olasılığı artmış olmaktadır. Piyasa kuru anlaşma kurunun üzerinde/altında iken görece düşük/yüksek kurdan döviz satımı/alımı söz konusu olabilir.

Asimetrik Forward (Zero-Cost) Alım Sözleşmesi

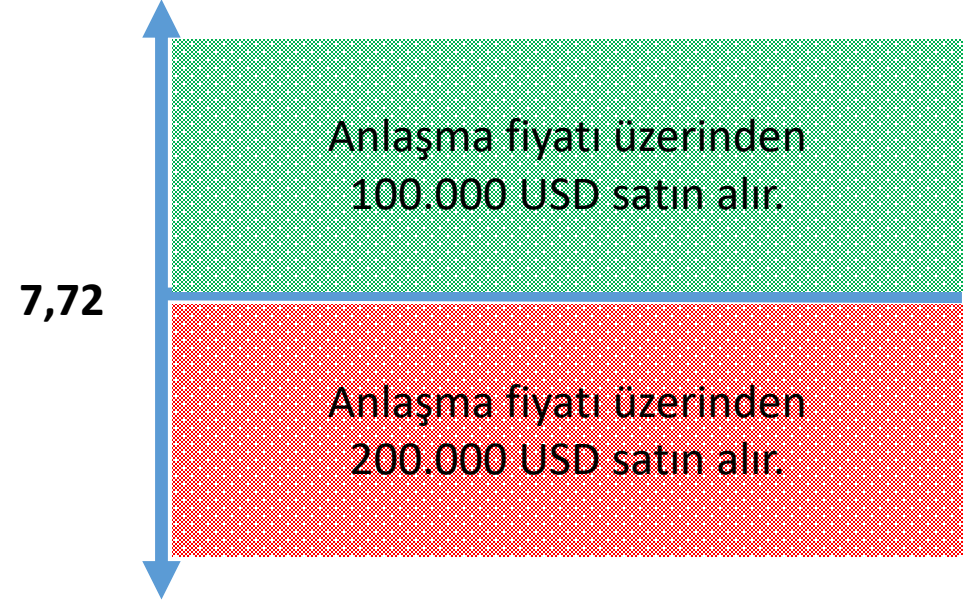
- İhracatçılar, **forward kurdan daha avantajlı bir seviyeden**, döviz cinsi (ithalat/kredi) ödemelerini kur riskine karşı belirli oranda koruyabilirler.

İşlem Gününde:

- Cari kur 7,7500 iken 3 ay vadeli sözleşme yapılır.

Vade sonunda:

- Piyasadaki kur **anlaşma kurunun altındaysa kaldıraçlı tutar kadar** (200.000 USD) döviz satın alır,
- Piyasadaki kur **anlaşma kurunun üzerindeyse anlaşma tutarı kadar** (100.000 USD) satın alır.

Asimetrik Forward (Zero-Cost) Satım Sözleşmesi

➤ İhracatçılar, **forward kurdan daha avantajlı bir seviyeden**, ihracat gelirini TL'ye çevirebilirler.

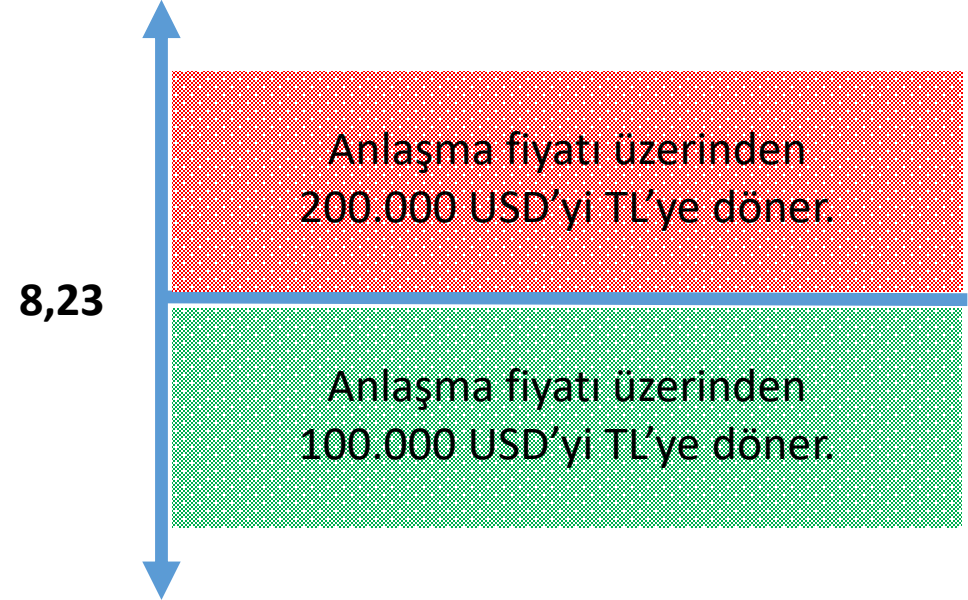
İşlem Gününde:

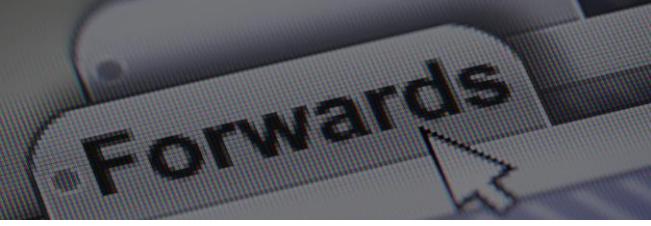
➤ Cari kur 7,7500 iken 3 ay vadeli sözleşme yapılır.

Vade sonunda:

➤ Piyasadaki kur **anlaşma kurunun üzerindeyse kaldıraçlı tutar kadar** (200.000 USD) döviz satar,

➤ Piyasadaki kur **anlaşma kurunun altındaysa anlaşma tutarı kadar** (100.000 USD) döviz satar.

Ortalama Forward (Zero Cost) Sözleşmesi

- Standart forward işleminden farklı olarak, **belirli aralıklarla** (günlük, haftalık, aylık vb.) **ve aynı tutardaki** döviz ödemesi ya da ihracat gelirini ortalama bir kur seviyesi üzerinden kur riskine karşı koruma imkanı sağlar.

Avantajları:

- Tekrarlayan ödeme/gelir tutarları için ortalama maliyet çıkarılmasını sağlar
- Komisyon ve prim ödemesi yoktur. Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.

Riskleri:

- Piyasadaki şartların aleyhte geliştiği durumda, zarar olasılığı vardır. Vade tarihlerinde piyasaya göre yüksek/düşük seviyeden alım/satım yapmak zorunda kalınabilir.

Ortalama Forward (Zero Cost) Alım Sözleşmesi

- 1 yıl vadeli kredi ödemesi/eşit taksitli ithalat bedeli için tek bir kurdan alım yaparak, kur riskini yönetmek için kullanılabilir.

İşlem Gününde:

- Cari kur 7,7800 iken 1.200.000 USD tutarındaki 1 yıl vadeli 12 eşit taksitli kredi ödemelerini hedge etmek için 8,3400 ortalama kur üzerinden vadeli döviz alım sözleşmesi yapılır.

Vade Günlerinde:

- Piyasadaki kurdan bağımsız olarak, her bir vade gününde 8,3400'ten 100.000 USD satın alır.

Ortalama Forward (Zero Cost) Satım Sözleşmesi

- 1 yıl vadeli kredili ihracat bedelinin ortalama değerini hedge etmek için kullanılabilir.

İşlem Gününde:

- Cari kur 7,7800 iken 1.200.000 USD tutarındaki 1 yıl vadeli 12 eşit taksitli ihracat bedelini hedge etmek için 8,2800 ortalama kur üzerinden vadeli döviz satım sözleşmesi yapılır.

Vade Günlerinde:

- Piyasadaki kurdan bağımsız olarak, her bir vade gününde 8,2800'ten 100.000 USD satar.

Faiz Swapı Sözleşmeleri

-IRS-

- Faiz Swapı işlemi, ihracatçı ile Bankanın belirli bir zaman dilimi içinde sabit faiz ile değişken faiz ödemelerini karşılıklı olarak değiştirdikleri bir türev işlem sözleşmesidir.
- Sadece faiz ödemeleri değiştirilir, anapara el değiştirmez.

Avantajları:

- Piyasadaki faiz oranlarının düşmesini bekleyen ihracatçı, sabit faizli kullanmış olduğu krediyi değişken faizli krediye;
- Piyasadaki faiz oranlarının yükselmesini bekleyen ihracatçı, değişken faizli kullanmış olduğu krediyi sabit faizli krediye çevirerek faiz dalgalanmalarına karşı kendisini koruyabilir.
- Değişken faizli kullanmış olduğu krediyi sabit faizli krediye çevirerek ileriye dönük maliyetini sabitlemiş olur.

Riskleri:

- Piyasanın beklentilerin tersi yönde hareket etmesi durumunda faiz riski doğurmaktadır.

Faiz Swapı Sözleşmesi

İhracatçı
Değişken
Faizli
Kredi
Kullanır

Değişken Faiz Tutarını Öder

Piyasadaki faizlerin yükselmesi
ihtimaline karşı,
Faiz Swapı ile **Değişken Faizli Krediyi**
Sabit Faizli Krediyeye Çevirir

Sabit Faiz Tutarını Öder

Anapara Tutarı : 1.000.000 USD

Vade Tarihi : 02.10.2025

Faiz Oranı : 6 Aylık LIBOR* + % 2,50

* Güncel 6 aylık LIBOR oranı
%0,26 olarak alınmıştır.

Sabit Faiz Oranı : %3,00

İhracatçı değişken faizli kullandığı krediyi sabit faize çevirdiğinde;
İhracatçı Eximbank'a sabit faiz öderken, Eximbank değişken faiz ödemektedir.

Faiz swapları aynı para biriminden olan varlık veya borçların sadece faiz ödemelerinin yapısını değiştirmektedir, anaparaların değiştirilmesi söz konusu değildir.

Örnek nakit akımları aşağıdaki gibi oluşmaktadır.

İHRACATÇI SABİT FAİZ ÖDER

Takas Tarihleri	Anapara Bakiyesi	Anapara Ödemesi	Sabit Faiz Oranı	Sabit Faiz Tutarı	Toplam Geri Ödeme
6.04.2021	1.000.000	100.000	3,00	14.818	114.818
4.10.2021	900.000	100.000	3,00	12.901	112.901
4.04.2022	800.000	100.000	3,00	11.596	111.596
3.10.2022	700.000	100.000	3,00	10.090	110.090
3.04.2023	600.000	100.000	3,00	8.697	108.697
2.10.2023	500.000	100.000	3,00	7.207	107.207
2.04.2024	400.000	100.000	3,00	5.798	105.798
2.10.2024	300.000	100.000	3,00	4.349	104.349
2.04.2025	200.000	100.000	3,00	2.899	102.899
2.10.2025	100.000	100.000	3,00	1.450	101.455

TOPLAM

79.805

1.079.810

EXİMBANK DEĞİŞKEN FAİZ ÖDER

Takas Tarihleri	Anapara Bakiyesi	Anapara Ödemesi	LIBOR+2,50	Değişken Faiz Tutarı*	Toplam Geri Ödeme
6.04.2021	\$1.000.000	\$100.000	2,76	-\$14.259	-\$114.259
4.10.2021	\$900.000	\$100.000	2,73	-\$12.369	-\$112.369
4.04.2022	\$800.000	\$100.000	2,75	-\$11.122	-\$111.122
3.10.2022	\$700.000	\$100.000	2,87	-\$10.173	-\$110.173
3.04.2023	\$600.000	\$100.000	2,90	-\$8.812	-\$108.812
2.10.2023	\$500.000	\$100.000	2,92	-\$7.392	-\$107.392
2.04.2024	\$400.000	\$100.000	3,02	-\$6.144	-\$106.144
2.10.2024	\$300.000	\$100.000	3,06	-\$4.671	-\$104.671
2.04.2025	\$200.000	\$100.000	3,18	-\$3.219	-\$103.219
2.10.2025	\$100.000	\$100.000	3,24	-\$1.649	-\$101.649

TOPLAM

- 79.810

- 1.079.810

* Değişken Faiz tutarları güncel faiz oranları üzerinden hesaplanmıştır. Takas tarihlerinde hesaplanan tutarlar farklılık gösterebilir.

Çapraz Para Swapı Sözleşmeleri

- İhracatçının farklı para birimi ve farklı faiz yapısı üzerine (sabit veya değişken) olan borcunu, anapara cinsini değiştirerek kur ve faiz riskini yönettiği işlemlerdir.

Avantajları:

- Döviz cinsleri değiştirilirken oluşabilecek ***faiz ve kur riski*** aynı anda hedge edilmektedir,
- Kredi yükümlülüğünden doğan kur riskinden korunmak isteyen ihracatçılarımız, kredilerini değer kaybetmesi beklenen ve/veya daha düşük faizli para birimine çevirebilirler.
- Aynı anda kredinin hem faiz yapısı hem de para birimi değiştirilebilmektedir.
- Teminat karşılığında işlem yapılmaktadır.

Riskleri:

- Piyasanın beklentilerin tersi yönde hareket etmesi durumunda kur ve faiz riski doğurmaktadır. Kredinin çevrildiği para biriminin değerinin artması veya sabit faizden değişkene geçilmesi durumunda, piyasada faizlerin yukarı yönlü hareketi kredi maliyetlerini artıracaktır.

Çapraz Para Swapı Sözleşmesi

Değişken USD Faiz Tutarını Öder

Piyasadaki USD faizlerinin yükselmesi ihtimaline karşı,
EUR faiz oranının daha avantajlı olması nedeniyle XCCY
ile **USD Değişken Faizli Krediyi**
EUR Sabit Faizli Krediyeye Çevirir

İhracatçı
Değişken
Faizli-USD
Kredi
Kullanır

Sabit EUR Faiz Tutarını Öder

Anapara Tutarı : 1.000.000 USD

Vade Tarihi : 02.10.2025

Faiz Oranı : 6 Aylık LIBOR* + % 2,50

Anapara Tutarı :850.000 EUR

Vade Tarihi : 02.10.2025

Faiz Oranı (Sabit): %1,93

* Güncel 6 aylık LIBOR oranı
%0,26 olarak alınmıştır.

Çapraz para swaplarında varlık veya borçların **faiz yapısı** ve **anaparaların döviz cinsi değiştirilmektedir**. Böylece **hem faiz hem de kur riskine karşı koruma** sağlanmaktadır.

İhracatçı değişken faizli kullandığı USD cinsi krediyi sabit faizli EUR krediye çevirdiğinde; İhracatçı Eximbank'a sabit tutarda EUR faiz öderken, Eximbank değişken tutarda USD faiz ödemektedir.

Örnek nakit akımları aşağıdaki gibi oluşmaktadır.

İHRACATÇI SABİT FAİZ ÖDER

Takas Tarihleri	Anapara Bakiyesi	Anapara Ödemesi	Sabit Faiz Oranı	Sabit Faiz Tutarı	Toplam Geri Ödeme
6.04.2021	853.053 €	85.305 €	1,93	8.487 €	93.792 €
4.10.2021	767.748 €	85.305 €	1,93	7.433 €	92.738 €
4.04.2022	682.442 €	85.305 €	1,93	6.644 €	91.949 €
3.10.2022	597.137 €	85.305 €	1,93	5.813 €	91.118 €
3.04.2023	511.832 €	85.305 €	1,93	4.983 €	90.288 €
2.10.2023	426.527 €	85.305 €	1,93	4.152 €	89.457 €
2.04.2024	341.221 €	85.305 €	1,93	3.340 €	88.645 €
2.10.2024	255.916 €	85.305 €	1,93	2.505 €	87.810 €
2.04.2025	170.611 €	85.305 €	1,93	1.661 €	86.966 €
2.10.2025	85.305 €	85.305 €	1,93	835 €	86.140 €

TOPLAM

45.854

898.904

EXİMBANK DEĞİŞKEN FAİZ ÖDER

Takas Tarihleri	Anapara Bakiyesi	Anapara Ödemesi	LIBOR+2,50	Değişken Faiz Tutarı*	Toplam Geri Ödeme
6.04.2021	\$1.000.000	\$100.000	2,76	-\$14.259	-\$114.259
4.10.2021	\$900.000	\$100.000	2,73	-\$12.369	-\$112.369
4.04.2022	\$800.000	\$100.000	2,75	-\$11.122	-\$111.122
3.10.2022	\$700.000	\$100.000	2,87	-\$10.173	-\$110.173
3.04.2023	\$600.000	\$100.000	2,90	-\$8.812	-\$108.812
2.10.2023	\$500.000	\$100.000	2,92	-\$7.392	-\$107.392
2.04.2024	\$400.000	\$100.000	3,02	-\$6.144	-\$106.144
2.10.2024	\$300.000	\$100.000	3,06	-\$4.671	-\$104.671
2.04.2025	\$200.000	\$100.000	3,18	-\$3.219	-\$103.219
2.10.2025	\$100.000	\$100.000	3,24	-\$1.649	-\$101.649

TOPLAM

- 79.810

- 1.079.810

* Değişken Faiz tutarları güncel faiz oranları üzerinden hesaplanmıştır. Takas tarihlerinde hesaplanan tutarlar farklılık gösterebilir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

TÜREV İŞLEMLER HAKKINDA BİLGİ ALMAK VE İŞLEM YAPMAK İÇİN:

Hazine Daire Başkanlığı

E-mail: turev@eximbank.gov.tr

Necmettin Özata / Tel: 0850 200 56 39

C. Ezgi Akgül Temel / Tel: 0850 200 56 33

B. Mert Kalender / Tel: 0850 200 53 69

TÜREV İŞLEMLER SÖZLEŞMESİ VE İŞLEM TALEBİ SONRASI SORGULAMALAR İÇİN:

Hazine Operasyon Müdürlüğü

E-mail: hazineislemleri@eximbank.gov.tr

Ayşe Eda Özel / Tel: 0850 200 56 27

Demet Sivar Aydoğdu / Tel: 0850 200 56 10

İlknur Sevinç Özkan / Tel: 0850 200 58 17

UYARILAR

Türev işlemlerde belirlenen forward (vadeli) döviz kurları, faiz ve prim oranları Bankamızın ileriye dönük tahmin ya da beklentileri olmayıp, yatırım tavsiyesi niteliği taşımamaktadır. Piyasa parametreleri (faiz, spot kur vb.) doğrultusunda oluşan endikatif fiyatlamaları göstermektedir. Dolayısıyla döviz kurlarının ve faiz oranlarının yönüne ilişkin tahmin veya bilgi içermemektedir. Örnek işlemlerdeki kurlar, faiz ve prim oranları, işlemi açıklamak için verilmiş olup, gerçek piyasa fiyatlamalarını yansıtmayabilir.